

Kongres je zaključil zaslanje.

Poljakov žaluje za denarjem, ko je propadla privatna banka.

POLOŽBE ZA OBRAMBO AMERIŠKE TRGOVINE PROTI INOZEMSKEMU BOJKOTU. — KANADSKA CENZURA AMERIŠKE POŠTE. — POSKUSI BREŽIČNEGA BRZJOVA NA KROPLANIH SO SE OBNESELI. — KOLIKO JE VREDNA BOLSKA IZOBRAZBA V DOLARJIH. — STARCI POGINJAJO SLAKOTE. — UMOR DUHOVNICA. — MASTNE DIVIDENDE LADKORNIH KORPORACIJ. — AVTOMOBILSKE NESREČE. — PREBRISAN UZMOVIO. — ZAKONSKA TRAGEDIJA.

Ameriška vlada se je odkrivala cenzure v Kanadi.

Washington, 8. sept. — Danes do peti uri predpoldne se zaključilo zaslanje kongresa, ki je trajalo devet mesecev. Zadnje delo, ki ga izvršita obe zbornici pred zaključkom, je sprejelo najpomembnejši dohodninski zakon, ki obljublja približno 200 milijonov dolarjev dohodkov v račun davkih.

Chicago, 8. sept. — Privatna banka Johna A. Krzyvoszeviškega, ki se je nahajala na 1820 W. 18th St., je bankrotirala. Banka je imela blizu 200 vlagateljev, večinoma Poljakov, ki so izgubili okoli \$15.000. Bankir je pobegnil pred par dnevi, toda včeraj so ga ujeli v Grand Rapidsu, Mich. — To je že 32ta privatna banka, ki je bankrotirala v zadnjih štirih letih v Chicagu.

Indianapolis, Ind., 7. sept. — Madison ave je vlak Belt železnice vdrl v avtomobil, na katerem so bile črke "L. C. R." En avtomobilni človek sta bila ubita, drugi žensko, najmlajšo sestro Louis C. Reeseja, ki je sedel avtomobil, so prepeljali v bolnišnico, kjer je uro kasneje umrla. Vlak je porinil avtomobil v kakih 20 čevljev za sabo, kjer je obležal zdrobljen.

Na provizoričnem mostu prek White Riverja na Washingtonu je skočil voz ulične železnice na tir. Motornik je takoj pritegnil zavore, kljub temu je voz prenel železno ograjo in ga je ena poševna visela nad reko. Med padanjem je nastala velika panika, kadar ni bil nihče poškodovan.

Redie, Cal., 7. septembra. — Vredne neznanj tolovaj so z dinastijsko pogladi narazen blagajno S. Cain Company banke. Upleta je \$6.000 v gotovini, mnogo stotine in draguljev. Po izvršenem ropu so se odpravili z avtomobilom proti Nevadi. Takoj so sledile patrulje meščanov, ki so se vrnile brez uspeha.

Honolulu, T. H., 7. septembra. — Vredne sladkorne korporacije so izplačale v avgustu \$1.869.000 dividende, drugih osem korporacij izplačuje dividende. V avgustu se je zabeleženih 12 nezabeleženih dividend izplačalo za \$3.000.000.

Dividende govore, da ljudstvo plačuje zmanj oduševskih cen za sladkor.

Denver, Colo., 7. septembra. — Short, ki se edini lahko pohvalja, da je ukradel razbodeljeno avtomobil, sedel zopet za jeklenim okroglim stolom, ker je ukradel več prevoznega železa enostaven način.

Razbil je okno na Harperjevem domu, ko družine ni bilo doma in prišel je v stanovanja sedem dni. Ko se je prepričal, da so varni, da bi jih nosil, je najel kmetov.

Kundaje so stali krog Shorta, ki je nakladal preproge, in še naprej se jim ni, da imajo pred seboj nevarnega vlomilca.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

Kdo zastopa delavske interese? — Antitrustni zakon naperjen proti delavcem. — Solidarnost delavcev v Pittsfieldu, Mass. — Železniške družbe kujejo načrte proti zakonu za osemurni delavnik. — Ubit stavkokaz.

Kapitalistične zvijače in grožnje. Pittsburgh, Pa., 7. septembra. Izkoriščevalci se poslužijo vsakega sredstva, da bi delavskemu gibanju prizadeali smrtni udarec. Če ne dosežejo svojega cilja z brutalno silo in s krutim preganjanjem organiziranih delavcev, tedaj se poslužijo sodišč, da dosežejo svoj cilj. Nihče ne more reči, da so izkoriščevalci izbirni v sredstvih, če gre za njih koristi.

Če ne morejo zlomiti stavke z brutalno silo in so podlegli organiziranemu delavstvu, tedaj privlečejo na dan kak zapašen paragraf in ga tolmačijo popolnoma narobe, seveda sebi v korist. Namen kapitalistov je škoditi delavski organizaciji s sodnijskimi troški. Drugače se tudi ne more tolmačiti tožbe Bache-Deuman premogovne družbe v Arkansasu na podlagi Shermanovega protitrustanskega zakona za odškodnino. Javno je, da je delavska organizacija povsem nekaj drugega kot trust ali pa kompanija, ustanovljena na podlagi delnic ali brez njih, da žanje profit. Ali kdo naj kapitalistom dokazuje, da so take tožbe smešne, ker se jih dokazi toliko primejo kot bob stene?

Zdaj hoče Pennsylvania Mining družba vložiti tožbo na podlagi Shermanovega protitrustanskega zakona za \$600.000 odškodnine proti rudarski organizaciji. Družba navaja, da je rudarska organizacija U. M. W. of A. ovirala pri obratovanju rudnikov z neorganiziranimi delavci v rudnikih v Pennsylvaniji, West Virginiji in v Coloradu in da je rudarska organizacija hoteli "monopolizirati" obrat rudnikov in tako odpraviti konkurenco.

Argumenti so zelo šibki, kakor so bili trhlji v tožbi Bache-Deuman premogovne družbe v Arkansasu. Delavske organizacije vendar niso ustanovljene na podlagi zakonov za družbe, društva in zveze, katerim zakoni določajo njih delokrog, temveč so ustanovljene na podlagi koalicijske svobode, ki je zajamčena v ustavi Združenih držav.

Gospodje izkoriščevalci se hudo motijo, če mislijo s takimi prgoni kaj doseči zase. Take tožbe imajo učinek, da delavci čim prej pridejo do spoznanja, da se morajo organizirati politično v socialistični stranki in izvoliti take zakonodajalce v postavodajne zbornice, da bodo izdelali jasne zakone in brez raztegljivih paragrafov, ki se dajo tolmačiti na vse načine.

Cestnoželezniški stavkokaz je v bit.

New York, 7. septembra. — 24letni Charles Foley, profesionalni stavkokaz, je mrtev, ker je hotel potegniti denar za delo, ki ga še ni izvršil. Policija drži Dan Mibrosa, predelavca za stavkokazsko posredovalnico Bergoff Bros & Waddell, kot vbijalec.

Trideset prič, ki so bile privedene na glavni policijski stan, so potrdile, da je Milrose vdaril Foleyja in mu zlomil tilnik. Policija je odpustila 27 prič, tri, ki so profesionalni stavkokazi, je pa pridržala do razprave pred mliško-gledno poroto.

Foley, stavkokaz, je nazadnje sbebaril na kanadskem obrežju. Pred kratkem ga je najela stavkokazska posredovalnica Bergoff Bros, da bo stavkokazil, če pride do stavke pri naduljeni in poduljeni cestnoželezniški družbi.

Foley je prišel v pisarno in zahteval plačo, ki mu je bila obljubljena, ko čaka na štrajk. Milrose, predelavec stavkokazke trdke, ga je grdo nahrulil.

Kaj se je zgodilo od tega časa in pol ure kasneje v kočiji izvoščeka, so domnevanja. Fakt je, da je stavkokaz Foley umrl, ker ga je nekdo udaril in mu zlomil tilnik.

Tako je končala karijera človeka, kateremu vest ni delalo očitno, kadar je stavkokazil in je postal poštenim delavcem kruh od tat.

Postavni osemurni delavnik za železničarje leži železniškim mogotcem v šelodcu.

Washington, D. C., 7. septembra. — Železniškim mogotcem povzroča osemurni delavnik hud glavobol in pravni departmenti železniških družb izdelujejo načrte, da pridejo z njimi pred najvišjega zveznega sodnika Brandeisa.

Glavni napad se bo izvršil na določbo, ki nalaga železniškim družbam, da plačajo deset ur dela za osem ur izvršenega dela.

Ira A. Place, glavni advokat za New York Central železniško družbo, priporoča, da se vpraša za sodnijsko prepoved proti zakonu.

Za sodnijsko prepoved bi moral vprašati eden ali več delničarjev, ki naj prepove železniškim družbam izplačati sedanjim dnevno plačo za osemurno delo, ker niso tak sklenili delodajalci in je proti interesom delničarjev.

Advokat neke vzhodne železniške družbe se je izrazil: "Ne vem, kakšen način naj bi ta nov zakon ustvarili, da spade pod zakon, ki jih je najvišje zvezno sodišče že potrdilo. Zakon ne določa, koliko ur naj delajo železniški uslužbeni, ampak določa enoto za plačo, ki jo naj dobe."

Tako si juristi belijo glave, kako bi pripravili železniške uslužbenec ob osemurni delavnik, mejtem ko železničarji mirno čakajo, kaj prinese bodočnost. V ozadju še vedno čaka splošna stavka, ki lahko trmoglavce prav hitro spametuje, če bi delali preveč sitnosti.

Število štrajkajočih električarjev se množi.

Pittsfield, Mass., 7. sept. — Število štrajkajočih električarjev v podjetju General Electric družbe se je tako pomnožilo, da bo ravnateljstvo primorano se pogajati s stavkarji. V podjetju dela šest tisoč delavcev in od teh delavcev jih sedaj več kot štiri tisoč stavka. To dokazuje, da je stavka udarec, ki je dobro pogodil kompanijo.

Nezadovoljnost med delavci je družba povzročila pred par leti, ko je pri delu od kosa odtgnala 25 odstotkov na zaslužku. Takrat je prd vratni stalo mnogo delavcev, ki so čakali, da zavzamejo mesta svojih tovarišev v obratu. Delavci so morali hoče noče sprejeti znižanje mezd, ker stavka bi bila v takih razmerah skoraj gotovo izgubljena.

Pred enim letom je družba svojim delavcem v tovarni v Shenectadyju zvišala zaslužek za pet odstotkov, mejtem ko ni delavcem v Pittsfieldu dala centa približjaka. Tako ravnanje je delavcem odprlo oči, da so spoznali, da se morajo organizirati in zahtevati, če hočejo kaj doseči pri družbi.

In ko je družba odslavila najboljše delavce, ne da bi navedla kakšen vzrok, je bila mera zvrhana in delavci so zaštrajkali.

Kdo zastopa radniške interese?

Purell, Okla., 7. septembra. — Ko je bilo pričakovati, da pride do železniške stavke, je gl. odbor državne socialistične organizacije v državi Oklahoma razposlal okroglično vsem šerifom v državi, ki so vsem izvoljeni na socialistični platformi da zaprisežejo kot depu (Dajle na 3. strani, 4. kolona)

Rumunska trdnjava je padla.

Francozi so potisnili Nemce od Verduna in Rusi so zažgali Halič.

BUKAREŠT PRIJENAVA IZGUBO TURKATAJA. — NA SEDMOGRADSKEM SE ŠE VEDNO UMIRNO AVSTRIJCI. — GRKI TIRAJO BOLGARE IZ KAVAZE. — FRANCOZI SO ZOPET IZTEGALI KOS TERITORIJA IZ ROK NEMCEV PRI SOMI IN ODBILI PROTINAPADE. — HALIČ V GALICIJI JE V PLAMENU IN BERLIN PRAVI, DA SE AVSTRO-NEMSKA ARMADA UMIRNO. — NEMCI IN BOLGARI SO PREHITELI RUSE V DOBRUŠI. — ITALIJANI IMAJO SNIG NAD GLAVAMI.

20.000 Rumuncev vjetih v Turtakaju.

ZADNJE VESTI.

Berlin, 8. sept. — Nemške in bolgarske čete so vzele s nasokom utrjeno mesto Tutrakan. Doslej smo našli 20.000 vjetnikov in med temi 2 generala in 400 častnikov. Več kot 100 topov smo vplenili. Rumunci imajo velike izgube.

Bukarešt, 8. sept. — Na naši južni fronti je dobil sovražnik številna pojačanja, zlasti pa v težkih topovih, vlad česar je napad Turakaj s povečano silo. Naša garnizija se je junsko branila s protinapadi, a končno se je umaknila iz trdnjave.

Dunaj, 8. sept. — Blizu Olah Toplice, kjer se stekata reki Maros in Toplica, so se naše čete umaknile s zapadne od mesta, ko je bila nevarnost, da jih obkrožijo Rumunci.

Paris, 8. sept. — Na desnem bregu Mase pri Verdunu smo vneli Nemcem eno miljo sakopov med Vaux-Chapitre in Chemoisom. Vsi protinapadi ob Somi so bili odbiti.

Petrograd, 8. sept. — Naši vojski v Galiciji so prekorčile Naraluk, ki se izteka v Gnilo Lipo, in v okoliščini Haliča so zasedle železnice od Semikovic do Vodnikov. Halič je pod našim topovskim ognjem in vojštel se v plamen. Včeraj smo vjeli nadaljnjih 5600 mož, med temi 3000 Nemcev.

Berlin, 8. sept. — Med Zloto Lipo in Dnejestrom smo se včeraj umaknili na prej pripravljene pozicije vlad prehodnega pritiska Rusov. Na meji med Ogrsko in Bukovino smo odbili ruske napade.

Solun, 8. sept. — Grški brambonci pod polkovnikom Kristodoulosom so reokupirali dve trdnjavi v Kavali, ki sta bili v rokah Bolgarov.

SPLOŠNI POLOŽAJ.

Francozi in Angleži nadaljujejo s svojim sistematičnim pritiskom ob Somi in včeraj so se zopet zagrizli dalje v nemško fronto; Rusi so prisilili Nemce do ponovnega umikanja v Galiciji in situacija na Rumunskem je dvomljiva. Tak je vojni položaj danes.

Paris oficijelno naznanja nove vape in važne pridobitve na somškem bojišču. Južno od reke je armada generala Focha okupirala večji del vasi Belly-en-Santerre, osvojila ostali del Verman-dovillersa in se približila robu Chaulnesa. Iz vsega ofenzivnega gibanja Francozov je razvidno, da streme za polastitvijo ceste Pariz-Lille, ker izguba te važne črte bi prisilila Nemce, da se umaknejo iz trikotnika z bazo Roye in iz Peronne, kjer je druga nemška baza; nadalje bi bila tretja baza v Bapaumi v veliki nevarnosti in sploh nevarna obramba. Angleži se bjejo za posest vasi Ginchy v bližini Comblessa. Ta postojanka—pravi London—je zadnja, za katero se morajo boriti v breg, na kar pride ravnila. Nemci so zadnjo noč vprizorili silovit protinapad na gozd Leuze, toda London poroča, da ja bil napad korenito odbit. Berlin naznanja v svojem današnjem poročilu, da je Clery izgubljen in da imajo zavezniki na somškem bojišču 28 divizij (560.000 mož) vojskovanja, s kate-

rim razbijajo jekleni sid nemške obrambe. Že ves teden vlada na somški fronti pravo jesensko vreme s velikim deževjem, ki pa ne ovira krvavega bojevanja, kakor je razvidno iz poročil.

Na istočni fronti so Rusi s nepričakovanim napadom pognali Avstro-Nemce čez reko Gorodenko, ki se izteka v Dnejestr, in s tem so deloma obkolili Halič, katerega imenujejo "južna vrata v Lvov". Mesto je obkrajeno od treh strani in v Petrogradu pričakujejo, da pade vsak čas. Berlin uradno priznava, da so se nemško-avstrijske čete umaknile pred Haličem. Dunaj nima nobenega poročila.

Glede položaja na Rumunski fronti prihajajo tužna poročila, ki so si v konfliktu. Berlin pravi, da nemško-bolgarske čete uspešno prodirajo proti Donavi in da je že padlo sedem utrdb pri Tutrakanu, medtem ko poročajo iz Bukarešte, da rumunske čete odbijajo napade na vsi južni fronti. Da so Rusi že tam in v boju v Bolgari, potrjuje nemško poročilo iz Berlina. O pomenu na Sedmogradskem poročila Bukarešt, da so Rumunci okupirali hribe v bližini Borzecketa (na istočnem koncu Karpatov). Dunaj ne poroča ničesar uradno, toda iz Geneve prihaja vest, da imajo poročila iz Dunaja o umikanju Avstrijev ob reki Moldavi v južni Bukovini pred Rusi in Rumunci. O padcu Orsove ni še od nikoder uradnega potrdila.

Iz balkanske fronte javljajo še smiraj o kanonadi; razen tega je bilo nekaj lokalnih spopadov.

Rim poroča, da je v Tirolu že zapadel prvi sneg in pritisnilo je urlo vrme—in to so vse novice iz italijanske fronte. Dunaj ne poroča ničesar.

Na Grškem ni dosti izprememb od včeraj. V Atenah so vzemirali vlad invazije Albanije po Italijanskim, ki že prodirajo v severni Epir, grško ozemlje. Grška vlada se nekaj pripravlja, da bo protestirala vlad tega pri zaveznikih, ali ker je vaa Grška takoreč pod kontrolo zaveznikov, je že naprej znano, da ne bo protest nič zalegel.

Uradna poročila slede:

FRANCOSKA FRONTA.

Francoško poročilo.

Paris, 7. sept.—Severno od Soma ni bilo infanterijskih akcij, temveč le topniški dvoboji. Južno od Soma so včeraj naše čete ponovile ofenzivo in okupirale več nemških zakopov južno istočno od Belloy-en-Santerre. Ob močnem infanterijskem napadu smo osvojili večji del vasi Berny-en-Santerre in prodrl v južni konec sosednega parka. Med Verman-dovillersom in Chilly je bilo vroče bojevanje; naše čete so okupirale ostali del Verman-dovillersa in pratile našo črto do ceste, ki vodi v Estrees. Dalje proti jugu, v okoliščini Chaulnesa in Chilly smo osvojili več sovražnih zakopov in raztegnili našo črto do prvih hiš v Chaulnesu in dalje ob železnici med Chaulnesom in Roye. Tekom dneva smo vjeli veliko število Nemcev, toda natančno število še ni znano. Na desnem bregu Mase (Verdun) je bila vroča kanonada proti vlad (Nadaljevanje na 3. strani, 1. stopes.)

